

ПИСМЕН ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ

МОДУЛ А - Вариант № 3

1. Теоретичен въпрос: макс.30 т.

Дефинирайте биосинтезата на белтъци и опишете подробно нейните етапи.

За дефиниция на биосинтеза на белтъци - трансляция:	6 т.
За описание на първи етап Започване на трансляцията: участие на тРНК в свързването с конкретна аминокиселина и разпознаване на кодон - роля (участие) на рибозомите	3 т.
За описание на втори етап Удължаване: Споменаване на наличието на две места за свързване тРНК в рибозомите	3 т.
Свързване в пептидна връзка на активирани аминокиселини и с участие на ензим	2 т.
За описание на трети етап Завършване на белтъчната синтеза: достигане на сигнал за край	2 т.
разделяне на рибозомата	3 т.
За описание на краен етап Пространствено нагъване (спонтанен процес)	3 т.
	6 т.

2. Въпрос: макс.10 т.

Какво е хомеостаза? Дайте примери за хомеостаза.

За дефиниция	4 т.
За кратко описание	3 т.
За примери (3 примера по 1 т.)	3 т.

3. Задача: макс.10 т.

По 1 т. на правилно попълнено поле.

Направете сравнение между ДНК и РНК, като попълните следната таблица:

Отговор:

Наименование	ДНК	РНК
Мономери, от които е изградена	Дезоксирибонуклеотиди	Рибонуклеотиди

Видове	---	Информационна, транспортна, рибозомна
Структурни особености	Линейна, двойноспирална молекула	Линейна, едноверижна молекула, с някои двуверижни участъци
Функции	Съхранява и предава генетичната информация	Информационна: носи информацията за синтеза на една или няколко полипептидни вериги. Транспортна: опосредстват връзката между презаписаната в иРНК информация и аминокиселинната последователност в синтезиращата се белтъчна молекула; разпознава кодона. Рибозомна: участват в строежа на рибозомите.
Местоположение в клетката	ядро	цитоплазма (но се синтезират в ядрото)

МОДУЛ В - Вариант № 3

1. Теоретичен въпрос:

макс.30 т.

Обяснете подробно енергетиката и механизма на мускулното съкращение.

- Аргументиране на необходимостта от енергия (набавя се от обменните процеси)   3 т.
- Кратко описание на аеробно окисление (на глюкоза, мастни киселини)   4 т.
- Кратко описание на анаеробно окисление (на глюкоза, до млечна киселина)   3 т.
- Описание на механизъм на ниво саркомер (с приплъзване на актиновите спрямо миозиновите нишки)   5 т.
- Доставяне на енергия (АТФ)   3 т.
- Дразнител за съкращението (нервен импулс)   2 т.
- Дефиниция на двигателна единица (функционална общност, състояща се от неврон и всички инервирани от него мускулни клетки)   2 т.
- Изброяване на видове мускулни съкращения: изотонични   2 т.
- изометрични   2 т.
- единични   2 т.
- тетанични   2 т.

2. Задача:

макс.10 т.

Опишете устройството на вътрешното ухо.

За изброяване на трите структури (предверие, полуокръжни канали, охлюв)	1 т.
За описание на предверие	3 т.
За описание на полуокръжни канали	3 т.
За описание на охлюв	3 т.

3. Казус: макс.10 т.

При хранене се увеличава секрецията на слюнка и други смилателни сокове, стимулира се перисталтиката, повлияват се сфинктерите. Коя нервна система регулира тези неволеви реакции? Кой дял от този тип нервна система е отговорен за тези реакции и кои медиатори се отделят в крайните окончания на този дял?

Споменатите реакции се регулират от вегетативната нервна система	4 т.
Делът, който е ангажиран в този случай е парасимпатиковия	3 т.
Медиатор е ацетилхолинът	3 т.

МОДУЛ С - Вариант № 3

1. Теоретичен въпрос: макс.26 т.

Популация – численост, плътност, раждаемост, смъртност и миграционни процеси.

Определение за численост на популацията и изброяване на фактори, които влияят върху нейната стойност	5 т.
Определение за плътност на популацията	2 т.
Определение за раждаемост и изброяване на фактори, от които тя зависи	5 т.
Определение за смъртност и изброяване на фактори, от които тя зависи	5 т.
Определение за миграционни процеси	3 т.
Определение за емиграция	2 т.
Определение за имиграция	2 т.
Определение за миграции	2 т.

2. Задача: макс.12 т.

Избройте и характеризирайте видовете продуктивност на екосистемата.

Определение за продуктивност	3 т.
Определение за обща първична продуктивност	3 т.
Определение за чиста първична продуктивност	3 т.
Определение за вторична продуктивност	3 т.

3. Тестови задачи:

макс.12 т.

1. Тръстиката се отнася към групата на:

3 т.

- А) ксерофитите
- Б) мезофитите
- В) хигрофитите**
- Г) хидрофитите

2. За хоризонталната морфологична структура на биоценозата е вярно, че: 3 т.

- 1) е резултат е от приспособяването на фитоценозата към фактора светлина
- 2) е резултат главно от хранителните взаимоотношения в биоценозата
- 3) нейната най-малка структурна единица е консорцията
- 4) се определя от разположението на растителните индивиди един спрямо друг

А) 1 и 3   Б) 1 и 4   **В) 2 и 3**   Г) 3 и 4

3. Съвкупността от всички проявени белези на даден организъм, се нарича: 3 т.

- А) геном
- Б) кариотип
- В) генотип
- Г) фенотип**

4. Броят на фенотипните класове (групи) в F_2 при дихибридно кръстосване е: 3 т.

- А) 2
- Б) 3
- В) 4**
- Г) 9